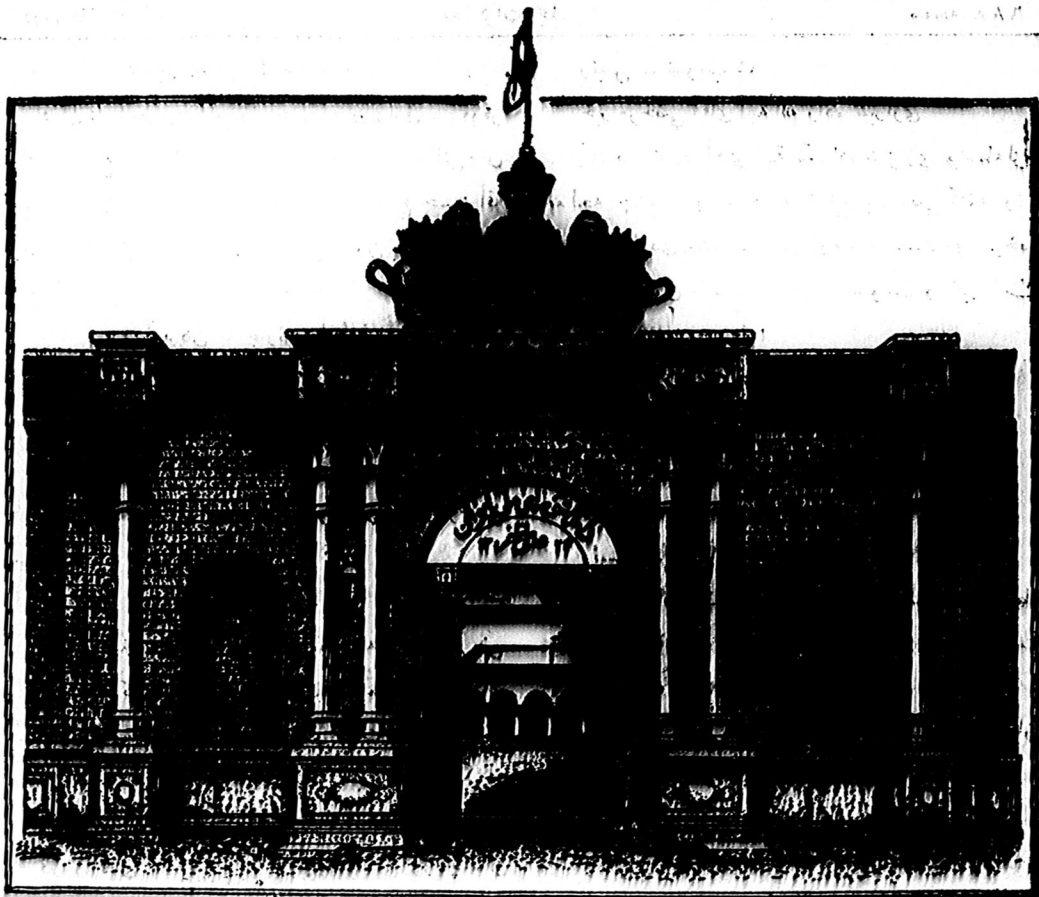

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۴۳	مذاکرات مجلس	شماره ۴۳
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ مطابق ۲۰ ذی القعدة ۱۳۴۷	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود مطبعة مجلس	قیمت اشتراك داخله ایران سالبانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمت تک شماره يك قران

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يوم سه شنبه ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ مطابق ۲۰ ذقعد ۱۳۴۷

جلسه ۴۳

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر ریاست آقای دادگر تشکیل گردید)
 (صورت مجلس سه شنبه سوم اردیبهشت را آقای مؤید احمدی قرائت نمودند)
 غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان : نوخت .. عبدالحی بن خان دبیر - امیر ابراهیمی
 عادی - آشتیانی - هراز - احتشام زاده - لرستان -
 حاج سید محمود - تیمور ناس

فهرست مذاکرات

عنوان	از صفحه	الی صفحه
صوب مرخصی آقایان : طالبان خان - آیه الله زاده شیرازی - آصف ورد مرخصی آقای وافر	۶۸۸	۶۸۹
قانون بودجه عدین طرح راجع زید آباد بخالصه تقدیمی جمعی از نمایندگان و صوب ماده واحده اعطای اختیارات بکمیسیون پارلمانی عدلیه	۶۹۰	۶۹۸
مذاکرات استیضاحی بکمیسیون قوانین والیه در خصوص شورائی جدید اقل اهرغه گمرک عراق و صوب آن	۶۹۸	۷۰۱
قانون اعطای اختیارات بکمیسیون پارلمانی عدلیه - قانون اجرای جدید اقل اهرغه گمرک عراق	۷۰۲۰	

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: شمیرانی - میرزا حسن خان وثوق - موقر
حاج رحیم آقا - میرزا ابوالفضل - طالش خان
محمد تقی خان اسعد - آقا رضا مهدوی - حاج حسن آقا
مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن
حاج غلامحسین ملک - محمد آخوند

بعد آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: میرزا محمد باقر - میرزا محمد علی - میرزا محمد
ابراهیم - میرزا محمود - مجلس محلی اصفهان
(اکثر قیام نمود)

رئیس - محمد تقی غنچه خیز از کمیسیون عراض مرخصی
رسیده اقراآت اینگونه
(بشرح ذیل اقراآت شد)

نماینده محترم آقای طالش خان بواسطه داشتن مرخصی
و پیش آمدن کار فوری بطرف رشت بمرخصی و تقاضای
بیست روز مرخصی از تاریخ ۲ اردی بهشت نموده کمیسیون
تقاضای معزی الیه را تصویب و اینک خبر آن تقدیم میگردد
رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده والله هر چند بیست روز چندان
طولانی و زیاد نیست و آقای طالش خان هم قبلاً اجازه
تقاضا کرده بوده اند ولی چون يك دینار پول ملت را هم
يك دینار میدانم باین ملاحظه مخالفت میکنم و این
مرخصی ها را عقیدم ندارم مگر زمانی كه وجهش را
تخصیص بدهند بیک مصرف عام المنفعه كه بپردازد خود ملت
ببخورد.

سید مرتضی وثوق (مخبر کمیسیون عراض و مرخصی)
آقای طالش خان بواسطه داشتن مرخصی مجبور شدند فوراً
از طهران حرکت بکنند به کیلان بیست روز هم مرخصی
خواستند و چیزی هم بیست حرکت هم کرده اند بر روی
کرتاری که داشته اند.

رئیس - رای گرفته میشود بمرخصی آقای طالش خان
آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

خبر مرخصی آقای آیه الله زاده شیرازی

نماینده محترم آقای آیه الله زاده شیرازی بواسطه لزوم
معالجه چشم بتصویب اطباء محتاج بمرخصی گشته و از
تقاضای معزی الیه بهشت تقاضای دو ماه و بیست روز مرخصی
نموده کمیسیون تقاضای ایشان را تصویب و خبر آن

رئیس - محمد تقی غنچه خیز از کمیسیون عراض مرخصی
رسیده اقراآت اینگونه
(بشرح ذیل اقراآت شد)

نماینده محترم آقای طالش خان بواسطه داشتن مرخصی
و پیش آمدن کار فوری بطرف رشت بمرخصی و تقاضای
بیست روز مرخصی از تاریخ ۲ اردی بهشت نموده کمیسیون
تقاضای معزی الیه را تصویب و اینک خبر آن تقدیم میگردد
رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده والله هر چند بیست روز چندان
طولانی و زیاد نیست و آقای طالش خان هم قبلاً اجازه
تقاضا کرده بوده اند ولی چون يك دینار پول ملت را هم
يك دینار میدانم باین ملاحظه مخالفت میکنم و این
مرخصی ها را عقیدم ندارم مگر زمانی كه وجهش را
تخصیص بدهند بیک مصرف عام المنفعه كه بپردازد خود ملت
ببخورد.

رئیس - تصویب شد
خبر بر رد مرخصی آقایان موقر
نماینده محترم آقای میرزا حسین خان موقر تقاضای
سه ماه مرخصی نموده کمیسیون عذر ایشان را موجه
ندانسته و تقاضای معزی الیه تصویب نگردید
رئیس - آقای روحی

روحی - عرضی ندارم
رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم
رئیس - آقای ایلخان
ایلخان - بنده عرضی ندارم
رئیس - آقای آصف
آصف - عرضی ندارم
رئیس - خبر به نفعی است موافقین با مدلول خبر
قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

(اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد

خبر مرخصی آقای فرج الله خان آصف

نماینده محترم آقای فرج الله خان آصف بواسطه داشتن
مرض و لزوم معالجه آن مجبور بمرخصی گردیدند و از
تقاضای معزی الیه بهشت تقاضای دو ماه و بیست روز
نموده کمیسیون تقاضای معزی الیه را تصویب و اینک خبر آن
تقدیم میگردد

رئیس - آقای روحی

روحی - عرضی ندارم

رئیس - آقای زوار

زوار - عرض کنم که ترتیب مرخصی در مجلس شورای
علی بواسطه هوشی دارد يك حال شوخی بخودش میکبرد
بلاخره ما باید بفهمیم که ما مکلف بایفای وظیفه هستیم
میکریم اینجا در پشت این تریبون گفته شده است
وکیل یعنی نورکملت صکسی است که باید اینجا بیاید
خدمت بکند و از دسترخی این ملک پول بگیرد نظامنامه
يك ترتیبی را معین کرده (که بدنی بنده خودم در
کمیسیون عراض بودم) نظامنامه عذر موجه را قبول
شده است حالا به بندهم این خبری که تصویب شده است
مطابق کدام عذر موجه بوده است نوشته آقای سردار
معظم ناخوش هستند اولاً دو چیز را باید اینچنین رعایت
کنند

فیروز آبادی - پسرشان نه خودشان

زوار - پسرشان دخلی با ایشان ندارد اولاً بحمدالله
شکر میکنم خدا را که ایشان یکی از متمولین درجه
اول کردستان هستند و بحمدالله میتوانند از پول خودشان
پسرشان را در نهایت خوبی اینجا معالجه کنند بعلاوه
خودشان هم ناخوش باشند حق و انصاف اجازه میدهد که
از این پول استفاده کنند بنا بر این بنده خواهش میکنم
که آقایان راجع باین قبیل مرخصی ها با حسن نیتی که تمام اعضاء
کمیسیون دارم يك مراعاتی بکنند بنده به آقای سردار معظم
بمهارت خصوصیت را دارم ولی بلاخره آن رقمی را که

اینجا خورده ام باید مراعات کنیم و بلاخره از آقای
سردار معظم هم خواهش میکنم که از پولش صرف نظر
کنند راجع بان مرخصی ما ببله مجلس اختیارات نامه
دارد هر کاری را میخواهد میکند سه ماه بیکبار هر
چقدر اجازه بمرخصی بدهد مختار است ولی چیزی که
حقیقتاً حق و انصاف را بنیاید از دست داد این
پولی که گرفته میشود وقتی خودشان در مد نظر خودشان
دقیقه بدهند به بندهم این پول از چه اشخاصی گرفته
میشود وقتی که حال برکت آور پول کلین خودشان را از
بخله خودشان خطور دادند که این پولها از کی گرفته
میشود کدام میکنم اینها حقان اجازه بدهد که این پول
را بگیرند

اینجا خورده ام باید مراعات کنیم و بلاخره از آقای
سردار معظم هم خواهش میکنم که از پولش صرف نظر
کنند راجع بان مرخصی ما ببله مجلس اختیارات نامه
دارد هر کاری را میخواهد میکند سه ماه بیکبار هر
چقدر اجازه بمرخصی بدهد مختار است ولی چیزی که
حقیقتاً حق و انصاف را بنیاید از دست داد این
پولی که گرفته میشود وقتی خودشان در مد نظر خودشان
دقیقه بدهند به بندهم این پول از چه اشخاصی گرفته
میشود وقتی که حال برکت آور پول کلین خودشان را از
بخله خودشان خطور دادند که این پولها از کی گرفته
میشود کدام میکنم اینها حقان اجازه بدهد که این پول
را بگیرند

مخبر - آقای نماینده محترم فرمودند که ترتیب مرخصی
در مجلس شورای ملی يك صورت غریبی بخودش گرفته است
هیچ صورتی بخودش نگرفته است هر نماینده که تقاضای
مرخصی کرد بواسطه گرفتاری یا ابتلای بمرض نا عذر
موجه ندانست کمیسیون تصویب نمیکند و خبرش را هم به
مجلس نمی آورد مثل اینکه خبر مرخصی آقای موقر را
کمیسیون رد کرد زیرا عذر موجه ندانست پس کمیسیون
بظن خاصی با شخص ندارد فقط روی نظامنامه کار میکند
و اما عذر موجه داشتن آقای سردار معظم بواسطه مرض
بودن طفل منحصر بخودشان است (خنده نمایندگان) که
مجبوراً باید بارها بشرف ببرند و او را معالجه کنند و
اگر ممکن بود که بزودت بفرستند و الا کسی حاضر نیست
که از برای وظیفه خودش غفلت کند بتمول بودن مددکاران
برای کمیسیون نیست کمیسیون عراض بمرخصی هر نماینده خواه
بتمول خواه غیر متمول وقتی عذر موجه داشت رأی میدهد
بمطلوب دلیل بر این نیست که کمیسیون عراض بمرخصی
عذر موجه کسی را قبول نکند بان جهت عذر آقای آصف
را موجه دانسته و تصویب کرد

رئیس - رأی گرفته میشود به مدلول رابرت دایر
به مرخصی آقای آصف آقایانی که موافقت قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای عدل
 عدل - عرض میشود خاطر مبارک آقایان مسبوق است
 که در دوره ششم راجع بیک قریه که بین وزارت مالیه
 و مالک آن مذاکراتی در وزارت مالیه بود یک پیشنهادی
 به مجلس شد که وزارت مالیه نصف قیمت آن ملک را
 از آن شخص که عبارت باشد از میرزا ابراهیم خان
 شرف الدوله بگیرد و مالکیت او را تصدیق کند این
 لایحه رفت به کمیسیون بودجه و در آنجا تصویب شد و
 تحت نمره ۱۱۳ خیرش به مجلس آمد بگذراند در مجلس
 این مسئله مطرح شد و از دستور خارج شد و بعد جلسات
 مجلس تمام شد و این موضوع ناقص ماند این است که
 امضا کنندگان که یک عده هستند از مجلس تقاضا کردند
 اگر آقایان اجازه فرمایند این خبر از نو برود بکمیسیون
 بودجه که در آنجا تجدید نظر شود و اگر تصویب شد
 بیاید به مجلس حالا اگر اجازه فرمایند برود بکمیسیون
 (خبر مزبور بشرح ذیل قرائت شد)
 مقام منبع مجلس شورای ملی دامت عظمة
 خاطر مبارک آقایان نمایندگان محترم مسبوق است که
 در اواخر دوره شش تقنینیه در طی لایحه که از طرف
 دولت پیشنهاد شد کمیسیون بودجه تصویب کرد که دولت
 نصف قیمت بکدانک قریه زند آباد واقعه در قرا داغ
 را که مدعی مالکیت آن است از آقای میرزا ابراهیم خان
 شرف الدوله که طرف دعوا و مالک بقیه ملک مزبور
 است دریافت و دو طرفاً قبالة انتقالی بکدانک ملک مزبور
 را که در دست آقای شرف الدوله است تصدیق نماید و
 خبر مزبور از دستور خارج شده در آن موقع مدت
 اجلاس مجلس خاتمه و کار دربرونه تعویق ماند بملاحظه
 اینکه لایحه لایحل ماندن این قضیه اسباب خرابی ملک
 مزبور و باعث خسارت مالک و رعیت است لذا امضا
 کنندگان درخواست می نمایند که خبر نمره ۱۱۳ مورخه
 ۲۲ آبان ۱۳۰۶ مزبور که ضمیمه این ورقه است
 ارجاع بکمیسیون بودجه شده پس از تجدید نظر خبر
 مجدد آن تقدیم مجلس شود.

اسکندری - محمد ولی میرزا مقدم - و چند امضاء دیگر
 آقا سید یعقوب - اجازه می فرمائید ؟
 رئیس - اجازه داده میشود برای اینکه متمم ماده
 ۲۴ نظام نامه میگوید بدون هیچ مذاکره باید رای
 گرفته شود
 آقا سید یعقوب - وزیر مالیه حاضرند نظر ایشان هم
 باید جلب شود
 رئیس - اجازه داده نمیشود رای میگیریم موافقین
 با ارجاع این کار به کمیسیون بودجه جدید قیام فرمایند
 (اکثر قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد آقای وزیر عدلیه بفرمائید
 وزیر عدلیه - لایحه راجع باختیارات کمیسیون
 عدلیه تقدیم میکنم ولی قبل از اینکه مطرح شود یک
 مقدمه مختصری را لازم میدانم بعرض آقایان نمایندگان
 محترم رسانم این سابقه که ایجاد شده است که لوایح به
 کمیسیون عدلیه برود و بعد از تصویب بموقع اجرا گذارده
 شود در نتیجه یک تجربه و ضرورتی بوده است که
 آن تجربه و ضرورتها هر دو بجای خودش باقی است
 لکن برای اینکه نمایل و نظر اغلب آقایان را استنباط
 کردم عرض میکنم که اینجا بطور کلی مثل دفعه قبل
 تمام لوایح را به کمیسیون نمی بریم یک قسمت از لوایح
 را میفرستیم به مجلس و به کمیسیون داده میشود بکمیسیون
 هم تقدیم مجلس میشود مثل سایر لوایحی که بمجلس می
 آید. نا اینکه هر دو نظر تأمین شده باشد هم کار سرعت
 خودش را داشته باشد هم اینکه لوایح و مسائلی که مربوط
 است به تغییر قوانینی که از مجلس گذشته آنها را تقدیم
 مجلس می کنیم و مانعی را هم بر حسب ضرورت قسمتی
 که لازم است بمجلس می آوریم و قسمت دیگر را به
 کمیسیون میدهیم.
 در خانه هم عرض میکنم یک سوء تعبیری در این
 عرض شده راجع به آوردن لوایح بمجلس حاصل نشود
 که یک تفاوتی خواهد بود از حیث آن لوایحی که از
 کمیسیون گذشته تا زمانی که نسبت بلوایح در مجلس داده

میشود. خیر. برای اینکه آقایان همه تصدیق دارند
 قوانینی که از کمیسیون مجلس گذشته است (بطور موقت)
 آنها همان قوی را دارند که از مجلس شورای ملی گذشته
 باشند (نمایندهکان - صحیح است) تمام قوانین مملکتی
 است منتهی برای اینکه یک مبرانی از حیث کار درست
 خود مجلس باشد این بود که کتیم یک قسمتش را بیآوریم
 به مجلس آقایان هم همین نظر را دارند آن لوایحی که
 راجع است به تغییر قوانینی که از مجلس گذشته است
 آنها را می آوریم و بمجلس تقدیم می کنیم که در
 مجلس مطرح شود و بقیه را هم بر حسب ضرورت و بر
 حسب کار مجلس و کار کمیسیون یک قسمت را میآوریم
 بمجلس و یک قسمت را هم بکمیسیون میفرستیم. یک
 لایحه هم هست که بعد از تصویب این لایحه تقدیم میشود
 (لایحه مزبور بمقام ریاست تقدیم و بشرح ذیل
 قرائت شد)
 ساخت محترم مجلس شورای ملی شید الله ارکانه
 نظر باین که مقتضی است لوایح پیشنهادی وزارت
 عدلیه قبل از اینکه در مجلس شورای ملی مطرح و تصویب
 گردد در کمیسیون قوانین عدلیه مطرح و بعد از تصویب
 کمیسیون بموقع اجرا و آزمایش گذاشته شود تا پس از
 رفع نواقص ثانیاً بمجلس شورای ملی پیشنهاد گردد لذا
 ماده واحده ذیل را راجع باختیار کمیسیون فعلی قوانین
 عدلیه با قید دو فوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود
 ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح
 قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید پس
 از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده
 و پس آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن
 جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را
 تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی
 پیشنهاد نماید
 لوایح مزبوره در کمیسیون مطرح و پس از شور
 اول طبع و توزیع خواهد شد تا نمایندگان نظریات خود
 را در موضوع لایحه در ظرف هشت روز از تاریخ توزیع

بکمیسیون بدهند و شور دوم بعد از انقضای هشت روز
 بعمل آید
 رئیس - فوریت اول مطرح است آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب - موافقم
 رئیس - آقای روحی
 روحی - موافقم
 رئیس - آقای زوار
 زوار - مخالفم
 رئیس - بفرمائید
 زوار - عرض کنم که چون مکرراً عرض کرده ام
 راجع باین قسمت باز هم تکرار میکنم بطور مقدمه که
 سوء تفاهمی تولید نشود
 عرض کنم که امروز قوه قضائیه ما بقدری قابل توجه
 و بقدری شایان تصدیق است که حتی جای انکار بر خود
 اشخاصی هم که مخالف قوه قضائیه فعلی هستند مانده است
 این حقیقه بزائر جدبتهائی است که وزیر محترم
 فعلی این عدلیه را ایجاد کرده است.
 در مقابل خدماتی که وزیر محترم عدلیه نسبت بقوه
 قضائیه مملکت کرده اند در قاموس یک کلمه را بیشتر بنده
 نمیتوانم اشخب و بآن استدلال کنم که حقیقه برای
 قوه قضائیه مملکت آقای داور وزیر فعلی عدلیه ازینتی
 یک هستی ایجاد کردند این قسمت برای رفع هر گونه
 سوء تفاهمی است و عرض میکنم که بنده از کسانی هستم
 که جداً و صمیمانه بدو رأی اعتماد داده ام ولی این
 حق را برای خودم محفوظ داشته ام و مکرراً هم عرض
 حالا هم عرض میکنم و این عرض من هیچ مربوط بقبده
 راسخ من نسبت بشخص آقای وزیر عدلیه نیست.
 قوه قضائیه مملکت البته بقدری مهم است که توضیح
 آن هیچ لازم نیست و تصور میکنم که اغلب آقایان
 نمایندگان محترم مجلس شورای ملی باید در این خصوص
 کاملاً مراعات کنند که وظیفه وجدانی خودشان را در
 مقابل یک قانونی که میخواهد وضع شود و در آینه سعادت
 یک مملکت را تأمین کنند البته باید در نظر داشته باشند

از آن نقطه نظر بنده هم با فوریت این لایحه مخالفت مینماید و هم با رفتن این لایحه به کمیسیون یعنی با اختیاراتی که حضرات آقای وزیر عدلیه برای کمیسیون عدلیه مطالبه می کنند مخالف هستم

رئیس - آقای آقا سید بقوب
آقا سید بقوب - اولاً يك كلمه را آقای زوار فرمودند که باید خودشان استزاده کنند. فرمودند اشخاصی که مخالفند بنده گمان نمیکند که این عدلیه ما این يك مخالفت داشته باشد. اما راجع به مسئله تعجب کردم این لایحه يك لایحه جهیدی نیست و اختیار تازه نیست این يك چیزی است که از دوره دوم مجلس بهین ترتیب بوده است و همین جور وزیر عدلیه سابق می آمدند و يك چنین لایحه را تنظیم میکردند و مجلس هم با يك اکثریت نامی توجه باین کار میکرد و رأی میساده. مخصوصاً ما فرمایشی که فرمودید «قوه قضائیه فوق العاده محل توجه ما هست» محل توجه بودن ما بقوه قضائیه ایجاد قوانین قضائیه است و مملکت ما بقدری محتاج بقوانین است و بقدری باید قوانین را زیاد بکنند و ایجاد بکنند (راجع بنام مراتب قضائی) که گمان میکنم اگر دوره های مجلس پنج سال هم طول بکشد و شب و روز هم کار نکنیم نمی توانیم از عهده بر آیم که قوانین قضائی را وضع نماییم و ابلاغ کنیم بوزیر عدلیه. پس این يك قدمی است بسیار مهم و کسانی که موافقند در فوریت کردن قوه قضائیه در فوریت این لایحه هم باید موافقت بفرمایند یعنی در دادن اختیار به کمیسیون عدلیه تسریع بفرمایند برای عجله در کار.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - رأی میگیریم بفوریت اول موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. فوریت نانی مطرح است. آقای آقا سید بقوب
رئیس - آقای سید بقوب - موافقم

رئیس - آقای فهیمی
فهیمی - موافقم
رئیس - آقای رفیع
رفیع - عرضی ندارم
رئیس - مخالفتی نیست؟

(کفندند - خیر)
رئیس - رأی میگیریم بفوریت نانی آقایان که موافقند قیام فرمایند
(جمع کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده واحده مطرح است. قرائت میشود.

(بشرح سابق قرائت شد)
رئیس - آقای فهیمی
فهیمی - بنده با اصل ماده واحده ...
رئیس - آقا این جا تشریف بیاورید.

فهیمی (در محل نطق) - بنده با اصل ماده واحده پیشنهادی آقای وزیر عدلیه مخالفت ندارم ولی فرمایشی که در ابتدای امر فرمودید مقصود هم شاید معلوم بود ولی برای اینکه سوء تفاهمی واقع نشود این را استدعا میکنم خودشان بیشتر توضیح بدهند چون فرمودید قوانینی که از تصویب مجلس گذشته است نسبت باین قوانین اگر اصلاح یا جرح و تعدیل بخواهند بکنند با آنها را تغییر بدهند با تصویب مجلس بموقع اجرا خواهند گذارده نه با تصویب کمیسیون تنها یعنی آنها را بمجلس مراجعه میدهند مثل سایر قوانین که با شورایی و دوم تصویب بشود و برود بموقع اجرا گذارده شود ولی سایر قوانین همینقدر که بمجلس پیشنهاد شد مراجعه میشود بکمیسیون و پس از تصویب کمیسیون بموقع اجرا گذارده خواهد شد مطابق آنچه که در ماده واحده نوشته شده است. بنده چون خودم اینطور استنباط کردم از فرمایش آقای وزیر عدلیه خواستم که این را يك توضیح بیشتری بدهند که سوء تفاهمی نشود. البته تمام قوانین بمجلس مراجعه خواهد شد چنانچه آنچه را که

قبیله تصویب می کند پس از گذشتن این لایحه تصویب کمیسیون برای آنها کافی خواهد بود.

وزیر عدلیه - آنچه را که بنده عرض کردم که مانع نمیشود همان بود که آقای فهیمی تصور فرموده اند و تغییر دیگری اگر بین آقایان پیدا شده است چه عرض کنم. ولی بنده مقصود این بود که این لوایح تماماً البته تقدیم مجلس شورای ملی میشود بعد يك قسمت از آنها میروند بکمیسیون پس از اینکه تصویب شد بموقع اجرا گذارده خواهد شد و يك قسمت دیگر هم مثل سایر قوانین راپورتنش از کمیسیون بمجلس داده میشود و وقتي در مجلس تصویب شد بموقع اجرا گذارده میشود.

رئیس - آقای رفیع
رفیع - بنده گمان می کردم از تذکر آقای فهیمی و جواب آقای وزیر بالاخره رفیع سوء ظن بنده میشود ولی نشد. آقا باید تصدیق بفرمایند از نقطه نظر اهمیت قوانین و محکم و قضاوت بالاخره مجلس این طور تصمیم گرفت که به کمیسیون عدلیه اختیاری بدهد برای اینکه سهولت کارها بگذرد و در مجلس معطل نشده و کمیسیون عدلیه هم با يك اختیاراتی قوانین را وضع نماید و البته راهش این است که بیاورند قانون را در مجلس شورای ملی تقدیم نمایند و از این جا برود بکمیسیون و بعد هم مجری شود ولی از این مذاکرات بنده اینطور استنباط کردم که آقا این طور در نظر دارند که بعد از این يك قسمت از قوانین پس از اینکه از کمیسیون گذشت بعد بتصویب مجلس برسد پس از آن بموقع عمل گذارده شود این اسباب معطلی است آقا باید بدانند مجلس شورای ملی بکمیسیون عدلیه اختیاراتی میدهد که يك قوانینی را در آنجا وضع نمایند پس از آنکه آن قوانین در کمیسیون قوانین عدلیه تصویب شد با اطلاع وزیر وقت بموقع عمل گذارده شود ولی اگر حالا ما بخواهیم يك قوانینی را در باره مجلس بیاوریم و از مجلس بگذرد خیال میکنم این باعث تعطیل کار خواهد شد و خوبست بهمان ترتیبی که سابقاً در ادوار گذشته داده شده است و همین بوده است و اختیاراتی بکمیسیون قوانین عدلیه

داده میشود. حالا هم از ترتیب معمولی خود و اختیارات کمیسیون قوانین عدلیه داده میشود و اگر هم آقایان نمایندگان نظریاتی دارند بکمیسیون قوانین عدلیه میکوبند و رسیدگی و اصلاح میشود و بالاخره هر چه هم از کمیسیون گذشت باید بموقع اجرا گذارده شود و اگر غیر از این ترتیب باشد و تفکیک بشود در عمل اسباب زحمت خواهد شد

بالاخره آقا وقتي مجلس اجازه بکمیسیون داده آن کمیسیون قائم مقام مجلس میشود منتهی در هر موقعی که شما می خواهید يك قانون فوق العاده از مجلس بگذرانید و بخواهید هم بقید دو فوریت بگذرانید مثل لوایح دیگر می آورید و از مجلس تقاضا می کنید و تصویب میشود ولی این يك موضوع دیگری است و مربوط باین ماده واحده و اختیارات کمیسیون قوانین عدلیه نیست و البته در هر حال مجلس مختار است خودش قوانینی را تصویب کند. سلب حق که از خودش نکرده است. و در هر حال استدعا میکنم همان ترتیب سابق و اختیارات مثل اختیارات سابق باشد و ترتیب معمولی سابق را آقا بهم نزنند و از دست ندهند و تفکیک لوایح زحمت تولید میکند.

وزیر عدلیه - گاهی شدت وضوح باعث میشود که يك مسئله خیلی مشکل و مبهم میشود. بنده بخیال اینکه مسئله خیلی واضح است آن عرض مقدماتی خودم را خیلی مختصر و کوتاه کردم ولی حالا می بینم کوتاه کردن آن باعث این شده است که يك تعبیراتی در اطراف این لایحه میشود.

اولاً این لایحه چه میگردد؟ لایحه از مجلس اجازه میخواهد که به کمیسیون عدلیه يك اختیاراتی داده شود و وزارت عدلیه مجاز باشد آن قوانینی را که از کمیسیون گذشته است بموقع اجرا بگذارد مثل لوایح سابق. خوب در این لایحه اسمی از لوایحی که بمجلس خواهد آمد یا آمده است یا نیامده است که نیست ۱۱ صحبت تفکیک و تجزیه هم در بین نیست. صحبت اینکه يك لوایحی منحصرأ باید از مجلس بگذرد و يك لوایحی از کمیسیون بگذرد هم که نیست ايك اختیاری است که بر حسب معمول

سابق برای کمیسیون عدلیه خواسته میشود و این کمیته
 اختلافی نیست و خوب است در این جا نوشته
 بشود است بکمیسیون عدلیه بجز است لوابی را که
 تقدیم میکند بود بکمیسیون عدلیه و پس از آزمایش آنها در عمل
 عدلیه موقع اجرا بگذارد و پس از آزمایش آنها در عمل
 مجدداً به مجلس شورای ملی پیشنهاد کند این مثل فورمول
 همیشه و جایی است اشکالی هم ندارد منتهی چون
 بنده دیدم یک عده از آقایان نمایندگان بنده قبالاً ذکر
 داده بودند و می فرمودند و نظرشان این بود که ممکن
 است بعضی از قوانین را هم بیاورند و در خود مجلس
 بگذرانند برای اینکه وقتی ما کار را می بریم به کمیسیون
 برای چند نظر است و چند علت دارد یکی اینکه میدیدیم
 اگر بیاوریم بمجلس طول می کشد ولی حالا که مشاهده
 میشود سرعت کارها در مجلس در جریان است و میکشند
 و وقت هم دارد بهتر این است بعضی از قوانین را بیاورند
 و از خود مجلس بگذرانند بنده چون در خارج در این
 قسمت آقایان گفته بودم که این کار را خوام کرد
 خواستم در این جا هم بفرماید آقایان برسانم که بکمیسیون
 از این قوانین را خواهیم آورد بمجلس که فی المجلس
 تصویب شود مثل اینکه در دوره های سابق هم اگر خاطر
 آقایان باشد همینطور می شد آیا آقایان فراموش کرده
 اند که در دوره ششم قانون ثبت املاک - قانون
 حکمت و چند قانون دیگر آمد و در خود مجلس تصویب
 شد؟ آنوقت هم کمیسیون عدلیه دارای اختیارات بود و
 بوزیر عدلیه هم اجازه داده شده بود که آن قوانین را ببرد
 برای آزمایش ولی بعضی قوانین هم که وزارت عدلیه
 خیال میکرد باید بیاورد بمجلس می آورد که در
 مجلس مطرح می شد و آنهایی را هم که لازم می داشت
 ببرد بکمیسیون با این مسئله که کسی مخالفت ندارد
 این عمل است که همیشه می شده است لوابی را که وزارت عدلیه
 لازم میدانست بمجلس میداد آنهایی را که لازم میدانست میفرستاد
 بکمیسیون حالا هم اینطور میخواهیم بکنیم اینکه اشکالی دارد؟
 و بنده تصور میکنم با این توضیحی که داده دیگر جای

شبهه برای هیچکس باقی نمی ماند و این لایحه هم مثل
 لوابی سابق است و این لایحه هم مثل سابق است
 رئیس - آقای عراقی - شاید همانطور می باشد که خود آقای وزیر عدلیه
 فرمودند شدت وضوح بر شدت بیخ در حرف زیادتر
 می افزاید بنده از فرمایش اول آقای وزیر عدلیه این
 طور فهمیدم که این يك اختياری است برای کمیسیون
 عدلیه که از مجلس تقاضا میشود منتها آقای وزیر عدلیه
 هم يك اختیاری دارند که همیشه آن اختیار را دولت
 دارد و بعضی لوابی را به مجلس می آورند و بدون اینکه
 برود به کمیسیون مطرح میشود اینجا در آن طغی
 که کردند بنده در همان موقع هم خواستم اشکال بکنم که این
 نطق مربوط به این لایحه نخواهد بود در این لایحه دولت
 تقاضا میکند که لوابی برود به کمیسیون و میخواهند مثل
 سابق يك اختیاری برای کمیسیون بگیرند و حالا اینطور
 که آقای رفیع اظهار کردند مثل این است که برای
 مجلس فی الواقع يك ارفاقی شده است در صورتیکه هیچ
 ارفاق نیست بطور کلی اختیار با خود مجلس است
 الان هم میخواهد اختیار میدهد نخواهد اختیار میدهد
 و برای دولت هم تفاوت نمیکند اگر کمیسیون تصویب
 کند یا مجلس زیرا تصویب کمیسیون هم بر حسب
 اختیاری است که مجلس به آن داده است و لایحه را
 که تصویب کند قانونیت پیدا میکند حالا اینجا صحبت
 آقای وزیر عدلیه با لایحه خیلی تفاوت دارد اگر قوانین
 را لازم دارند که تصویب مجلس رسانند می آورند و
 تصویب میشود ولی این لایحه مربوط به اختیار کمیسیون
 است و مطابق اختیار بکه مجلس به کمیسیون میدهد
 لوابی را می برند به کمیسیون و کمیسیون تصویب میکند
 و به عقیده بنده بهتر این است صحبت های در اطراف
 این لایحه هم برود روی آن اصلی که به کمیسیون
 اختیار داده میشود و اینهم که هشت روز مدت معین
 شده است بعقیده بنده آنها هم کم است برای اینکه سایر
 آقایان نمایندگان وقت که در يك کمیسیون میروند حق

ورود در مذاکرات ندارند یعنی کسی که عضو کمیسیون
 نباشد حق ورود در مذاکرات را ندارد و نظامنامه
 اجازه نمیدهد به رئیس کمیسیون عدلیه به اشخاصی که
 عضو کمیسیون نیستند اجازه حرف زدن بدهد همینطور
 سایر کمیسیونها و اینکه تقاضا شده است که اگر آقایان
 نمایندگان نظریاتی دارند در مدت هشت روز نظریات
 خودشان را بدهند به کمیسیون این مدت کم است
 خوب است مدت را قدری زیاد کنند تا اگر آقایان
 نمایندگان در قوانین چیز هائی بنظرشان میرسد بنویسند
 و بدهند به کمیسیون عدلیه

وزیر عدلیه - بنده خواهش میکنم آقایان نامی
 بفرمایند و همینطور آقای منشی هم لطف خواهند فرمود
 و بکمرته دیگر لایحه را قرائت خواهند نمود نامعلوم
 شود اصل لایحه هست و آقایان موافقت یا نه؟ و
 توضیحاتی را که بنده از خارج دادم حق داشتیم یا نه
 و برای اینکه درست معلوم شود بنده چه خواسته ام
 نمی میکنم لایحه بکمرته دیگر قرائت شود و روی آن
 صحبت کنند نه روی صحبت هائی که در اطراف لایحه
 شده است راجع به هشت روز هم که آقا نظر داشتند کم
 است تقاضا میکنم آقا اجازه بفرمایند هشت روز بیشتر
 نشود و همین هشت روز کافی است و الا اسباب تاخیر
 کار میشود

(لایحه بشرح سابق خوانده شد)

- رئیس - آقای باستانی
- باستانی - موافقم
- رئیس - آقای زوار
- زوار - عرضی ندارم
- رئیس - آقای ملک مدنی مخالفید؟
- ملک مدنی - بلی
- رئیس - بفرمائید

ملک مدنی - عرض کنم قبلاً راجع به این لایحه
 مذاکراتی شده بود و این قسمتی که آقای وزیر عدلیه
 در موقع تقدیم لایحه تذکر دادند اغلب آقایان نظر

داشتند که باید گفته شود و حالا در نتیجه مذاکراتی
 که در مجلس شد بالاخره آن موضوع منتهی شد یعنی در
 فراکسیون هم اینطور مذاکره شد که قوانینی که قبلاً از
 مجلس گذشته اگر اصلاحی راجع به آنها بیاید با بنا
 باشد جرح و تعدیل در آنها بشود مستقیماً به مجلس
 بیاید و پس از تصویب مجلس بموقع اجرا گذارده شود
 ما همه مان نظر خوب به آقایان اعضاء کمیسیون عدلیه
 داریم و تشکيلات عدلیه هم طوری است که تمام آحاد و
 افراد این مملکت تصدیق دارند خوب است ولی به عقیده
 بنده هیچ عیبی ندارد که يك مقدار از قوانین هم به
 مجلس بیاید و از تصویب مجلس بگذرد زیرا مجلس يك
 کارهای زیادی هم ندارد و مثل سابق هم نیست که معطلی
 های زیادی داشته باشد و علاوه این آزمایش این قوانین
 در لوابی مذاکره میشود بنده نمیدانم این آزمایش
 دوره اش تا کی خواهد بود اساساً در قوانین قهقی و
 جزائی همه کس نظر دارد وغالب این قوانین که میکشند
 در خارج يك صحبت هائی میشود و ما ها هم که نمیتوانیم
 در کمیسیون حاضر شویم بنده عرض نمیکند به این
 دوازده نفری که برای کمیسیون عدلیه انتخاب شده اند
 اطمینان و اعتماد نداریم ولی امورات شوروی است و البته
 ممکن است بکنفر يك فکری داشته باشد که در فکر آن
 دوازده نفر خطور نکرده باشد در موقع گذشتن لایحه
 این بود که خوب است يك قسمت از لوابی که قبلاً
 از تصویب مجلس گذشته بیاید در مجلس تصویب بشود
 و خود آقای وزیر عدلیه هم فرمودند ولی در نتیجه
 مذاکرات اخیر نکلی موضوع منتهی شد و بنده معتمد
 آن قسمت بطوریکه قبلاً مذاکره شد بجای خودش محفوظ
 باشد

وزیر عدلیه - بنده میخواهم به خودم حق بدهم
 از این که يك قدری اظهار تعجب بکنم که
 يك چیزی وقتی با يك اکثریت قطع شد دیگر
 نباید زیاد در آن معطل شد آقایان مطلع هستند
 که باین فورمول قضیه قطع شد که بنده این لایحه را به

این شکل بیارم و همان حرف را هم بطور مقدمه بزنم و چنانچه حالا بنا باشد مجدداً تمام آنچه را که قبلاً مذاکره شده است از سر بگیرم تصدیق بفرمائید يك عمر تلف شده خواهد بود که انسان يك وقتی را قبلاً صرف کنند و بعد برسد به يك موضوعی و از سر شروع کنند و بنده این جا يك مسئله را گرچه قبلاً هم عرض کردم ولی باز هم عرض میکنم که این عرض که کردم که يك قسمت از قوانین را می آوریم به مجلس که از مجلس بگذرد این يك چیز تازه نیست در سابق هم معمول بوده است در دوره پیش هم بود منتهی حالا بنده خواستم تا کید کرده باشم مسئله دیگر این است که مبدا تصور شود بنده این عقیده را دارم با اکثریت مجلس این عقیده را دارد که بین قوانینی که از مجلس میگذرد و قوانینی که از کمیسیون میگذرد تفاوتی هست. خیر. قانون خاصه و خرجی ندارد و این مسئله از نقطه نظر اصول قضائی ما اهمیت دارد این است که تقاضا میکنم آقایان در این مسئله مذاکرات را موافقت بفرمائید کافی شود و وارد بشویم در قسمت های دیگر و اگر نظری دارند بفرمایند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - پیشنهادی از آقای آقا سید یعقوب رسیده است قرائت میشود.

(بشرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد میکنم عوض کلمه رفع نوشته شود وزیر عدلیه - عبارت اول ماده را بجاوانند.

(اینطور خوانده شد)

وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و فواین مزبوره را تکمیل نموده تا نایباً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقایان تصدیق دارند که این ماده

را تبدیل نمایند به (مکلف) حالا هم اگر قبول نمایند که (مجاز) همان معنای (مکلف) را میدهد باز هم عرضی ندارم و موافق هستم برروز آقای وزیر مالیه اینجا تشریف داشتند در عبارت يك ماده قانونی که گویا قانون دخانیات بود بنده عرض کردم کلمه مجاز را تغییر بدهند و کلمه مکلف کنند چون مکلف حکم الزامی را دارد و این اصطلاح سابقاً در مجلس به معنای مکلف بود.

وزیر عدلیه - اینجا هم به معنای مکلف است

آقا سید یعقوب - خوب حالا که در فهم قانون بین آقای وزیر مالیه و آقای وزیر عدلیه اختلاف نظر شد يك وزیر میگوید مجاز به معنای مکلف نیست و یکی میگوید به معنای مکلف است اینجا چائی است که مجاز باید به معنای مکلف باشد یعنی وزیر عدلیه مکلف است قوانینی که از تصویب کمیسیون گذشته است بموقع اجرا گذارد نه اینکه مجاز است که بخواهد یا نخواهد این دو ایراد در نظر بنده بود که خواستم عرض کنم این بود که این پیشنهاد را کردم و به عرض رساندم

کازرونی - حرفهایت را هیچکس نفهمید

وزیر عدلیه - چرا بنده فهمیدم که آقا چه بفرمایند منتهی خواهش میکنم از پیشنهادشان صرف نظر بفرمایند ولی آن نگرانی را که اظهار کردند بنده هیچ ندارم ساها است که این عبارت هست نه هیچ محکمه و نه هیچ وزیر عدلیه خیال نمیکردند که قانون وقتی نواقصی داشت خودشان رفع کنند قان را می برند و به موقع عمل هم میکنند و اگر نواقصی داشت یاد داشت میکنند بعد می آورند به اینجا و اصلاح میکنند اگر هم نواقصی نداشت که هیچ پس بنا بر این از این حیث جای هیچ نگرانی نیست اما راجع به کلمه مجاز بنده نمی میدهم بگذارید سر جایش باشد معنی این کلمه این نیست که قانون که از کمیسیون گذشت وزیر عدلیه ممکن است آنرا بموقع اجرا بگذارد یا نگذارد خبر مسأله مجبور است بموقع اجرا بگذارد و باید بگذارد این معنی مجاز است در این صورت گمان میکنم اگر آقا پیشنهادشان

را مسترد بفرمایند بهتر باشد

آقا سید یعقوب - مسترد میدارم.

رئیس - پیشنهادی از طرف آقای دکتر طاهری رسیده است خوانده میشود.

(بمضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میشود مدت فاصله بین شورین بانزده روز باشد.

رئیس - آقای طاهری

دکتر طاهری - بعقیده بنده با وضعی که حالا مجلس دارد خوب بود تمام لوایح به خود مجلس بیاید زیرا با سرعت جریان امورات معطل نمیشد ولی حالا که آقای وزیر عدلیه نظرشان این است که به کمیسیون رود مام موافقت میکنیم ولی فاصله هشت روز برای اینکه نمایندگان نظریه شان را به کمیسیون بدهند کافی نیست و بعقیده بنده خوب است که پانزده روز باشد تا هر کسی نظریه دارد بفرستد. در دوره پنجم هم اگر آقایان نظرشان باشد فاصله یکماه بود و این مدت هم برای تاخیر چندان مؤثر نیست چون پنج شش روز چزی نیست برای اینکه وقتیکه هشت روز باشد هر کس بخواهد نظرش را بدهد فرصت نمیشود و بعقیده بنده اگر موافقت بفرمایند پانزده روز بشود بهتر است.

وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم اگر بعضی از آقایان نمایندگان محترم فرصت مطالعه لوایح قانونی ما را داشته باشند و بالاخره بخواهند يك كك فکری به ما بدهند کاملاً این مدت برایشان کافی است برای اینکه اولاً لامحه وقتی که تقدیم شد چاپ می شود و تا شور اولش در کمیسیون بگذرد چندین روز طول میکشد. خود لامحه يك زمينه بدست میدهد آقایان مهربان مطالعه می کنند بعلاوه هشت روز هم به آقایان فرصت داده شده است اشخاصی که بخواهند صرف وقت بکنند و كك فکری بدهند هشت روز کافی است. اما اشخاصی که بواسطه گرفتاری نتوانند صرف وقت کنند تصدیق بفرمائید هر قدر فرصت داده شود همیشه میگذارد برای آن روز آخر و آن روز آخر همیشه يك روز است دو ماه هم که مجال

داده شود این دو ماه میگذرد و مثل يك روز است چون میگذارند برای روز آخر پس برای اینکه آقایان به ما كك بکنند همین هشت روز کافی است و برای اینکه جلو کار هم گرفته نشود آقایان موافقت بفرمایند همین هشت روز باشد چون مدتی هم وقت کمیسیون گرفته میشود و لایحه در آنجا معطل میماند این است که نمی میکنم آقا هم موافقت بفرمایند ما همین هشت روز .

دکتر طاهری - مسترد داشتم .

رئیس - رای گرفته میشود به ماده واحده آقایان موافقتن قیام بفرمایند .

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . (خطاب به آقای وزیر عدلیه) فرمودید لایحه دیگری هم هست ؟

وزیر عدلیه - بلی . لایحه است راجع به محدود کردن اختیارات محاکم در خصوص تخفیف مجازات زیرا بکفاده در قانون مجازات عمومی میگوید که اگر نظریه اوضاع و احوال قاضی مقتضی دید میتواند مجازاتها را بفلان شکل تخفیف بدهد و چون يك مواردی در يك قسمتی از جرائم حق الامکان بایستی بعقیده بنده تا يك مدتی در این مملکت شدت کرد و پس از آنکه در عادات يك تغییرات لازمی پیدا شد آوقت ممکن است قوانین را تغییر داد و این قانون در يك قسمت هائی آمده است و محدود کرده است محاکم را

آقا ضیاء نوری - در جنائی با جنحه ؟

رئیر عدلیه - هم در قسمت جنائی و هم در قسمت جنحه . بهر حال این يك لایحه ایست که بنده تقدیم می کنم که برود به کمیسیون عدلیه .

رئیس - خبر کمیسیون قوانین مالیه راجع به تعرفه گمرکی عراق مطرح است . شور نانی است و خبر نانی است (بشرح آئی خوانده شد)

کمیسیون قوانین مالیه پیشنهاد آقای آقا سید بقوب را ضمن شور اول در خصوص حد اقل تعرفه گمرکی عراق مطرح شور قرار داد و چون قسابل توجه ندانست لذا

رابرت سابق را تأیید مینماید

رئیس - چون اشاره برابورت سابق شده است رابورت سابق قرائت میشود

(این طور خوانده شد)

کمیسیون قوانین مالیه لایحه نمره ۲۴۹۷ دولت را تحت نظر قرار داده و ماده واحده ذیل را برای تصویب بمجلس مقدس پیشنهاد مینماید .

ماده واحده - دولت مجاز است که تا اول شهریور ماه ۱۳۰۸ نسبت بهمال التجاره مملکت عراق حد اقل تعرفه گمرکی را مجری دارد .

رئیس - ماده واحده مطرح است . آقای آقا سید یعقوب در ورقه اجازه خواسته اند . بفرمایند .

آقا سید بقوب - چند موضوع در این لایحه است که خواستم آقای وزیر مالیه که تقدیم کننده این لایحه است جلب توجهشان را در این قسمت ها بکنم . يك موضوع موضوعی بود که با آقای وزیر مالیه صحبت کرده ام و امروز صبح هم موفق نشدم خدمت آقای رئیس برسم که این لایحه باید برود به کمیسیون امور خارجه ترتیب سابقه راجع بقرار داد های گمرکی این طویر بوده است حالیه من درست در نظر ندارم که قرار داد های گمرکی به کمیسیون امور خارجه رفته است یا نرفته است و یقین دارم که اعضاء کمیسیون امور خارجه در این قسمت موافقت دارند ولی خواستم که حق کمیسیون امور خارجه ازین رفته باشد و يك سابقه واقع نشود در يك چنین مواردی باید نظر کمیسیون امور خارجه هم جلب شود که مواد نظامنامه محفوظ بماند برای خاطر این که حقوقی و نظامنامه مجلس محفوظ بماند این را عرض کردم . این يك مسئله . موضوع دیگر این بود که امروز در روزنامه خواندم در روزنامه ایران مفصلاً موضوع صادرات و واردات را نوشته است و حقیقه این مسئله واردات بهت آور است که واردات مملکت بعد از آنکه نفت را خارج کنیم خیلی زیاد تر از صادرات است این مسئله گمان میکنم يك سیل بنیدان

کن دارد که بعقیده بنده اتومبیل است که بنده سه دوره است تعقیب میکنم که این اتومبیل تمام پول و طلائی ما را دارد میبرد و دودش بهوا میرود و مثل سیل اتومبیل در این مملکت جاری شده است و هر کس بقدری که ممکن شده است ولو اینکه زندگانی خودش را آتش بزند میرود اتومبیل میخرد برای چه ؟ برای اینکه میخواهد بزبدهد و اتومبیل داشته باشد هیچ ملاحظه نمیکنم و همه اش هم میگوئیم فقر عمومی فقر عمومی باکم کردن واردات ازین میرود آقا قدم بردارید بخار ما قدم بردارید دیگران قدم بردارند تا اینکه فقر عمومی از بین برود باز میگوئید فقر عمومی ؟ آقا فقر عمومی با این چیزها از بین میرود به لفظ که ازین میرود به کار کردن از بین میرود در آن تعرفه گمرکی سابق که حقیقه يك جوری واقع شد که آمدند گمرک اتومبیل را برداشتند و ما که خودمان را اولاد آفتاب میدانیم از این اتومبیل به يك فقر عمومی گرفتار خواهیم شد این صورت واردات است و حالا فردا بچشم همه خواهید دید که وارداتی که بیشتر وارد این مملکت میشود و طلائی ما را میبرد چه چیز است ؟ اتومبیل است و اسباب اتومبیل است و آن شوهر های بی پیر که از جای دیگر وارد مملکت ما میشوند و پول ما را میبرند این مسئله گمان میکنم يك سیلی باشد که ریشه این مملکت را بکنند آمدیم سر این لایحه این جا هم آقای وزیر مالیه پیشنهاد کرده است حد اقل تعرفه را . این مسئله مسئله ایست که حقیقاً بنده تا يك لسان استدعا و عاجزانه از دو وزیر محترمی که در مجلس هستند تقاضا میکنم که در مسئله واردات و این مسئله حد اقل قرار دادن گمرکی يك فکر اساسی بکنند . يك روز هم آقای وزیر مالیه فرمودند که يك قلمهائی است که ما نمی بینیم . بنده عرض میکنم این فایده ندارد اگر ما جلوی این چیزها را نگیریم بزندانهای اقتصادی ما صدمه میزند . این يك موضوع موضوع دیگر این بود که بنده در روزنامه دیدم که نماینده دولت در آنجا اظهاری کرده است راجع به شنایائی که خارج

از تراکت است و میل دارم دیگر این عبارتهای خارج از تراکت واقع نشود يك مملکتی که دارای يك مراسم مذهبی هست عبارت خارج از تراکت واقع نشود و در روزنامه ها هم نوشته نشود . يك موضوع دیگر موضوع این مسئله ایست که عرض میکنم بنده که بکنفر از مشرقها و مسلمین هستم کاملاً طرفدار این هستم که ملل مشرق زمینی عموماً و مسلمین خصوصاً دارای استقلال بشوند و دارای سیادت و آقائی خودشان بشوند در حدود و حقوق خودشان . خودشان قادر بحکمرانی باشند و در آسمان و زمین خودشان حکمران باشند و بگذارند نوع بشر دیگر آزاد باشد پس است دیگر دول مستعمراتی ! پس است بگذارند ممالک استقلال خودشان را محفوظ داشته باشند . بعد از این جنگ بین المللی حقیقاً يك دمکراسی در تمام دنیا آمده است که هر ملت ضعیفی هم توانسته است خودش را اداره کند بنده هم فوق العاده در این مسئله همین جور که ملت ما طرفدار این مسئله هست که ملل شرق يك قدمهای بزرگی بردارد بنده هم همین عقیده را دارم که خصوصاً ملل اسلامی ترقی کنند و استقلال خودشان را در دست بگیرند و مخصوصاً آنچه نام پادشاهها در این مسئله و صرف اتمام است که بنده پیشنهاد کردم که مملکت مستقل نوشته شود حالا آقای وزیر مالیه فرمودند که محتاج نیست و این معنائی را که شما میخواهید در نظر داشته باشید این را دارد چون فرمودند و اطمینان هم هست که اینها دارای این مقام از آقائی هستند که در داخله خودشان حکومتشان مستقل است و قضاوت میکنند بنده پیشنهاد خودم را مسترد میدارم

وزیر مالیه - مخالفت نماینده محترم که عین موافقت بود بعقیده بنده و البته از حسن نیت ایشان همیشه متشکریم نسبت به زبانی ارقام واردات و عدم توازن واردات و صادرات و وارد کردن این تقصیر بر اتومبیل البته يك حقایقی را ایشان اظهار فرمودند و در ضمن هم يك ما به الاختلافاتی موجود است این قضایا نظری است چون خودشان هم اظهار نظر بنده را کردند که

این ارقام ظاهری است و در حقیقت تطبیق نمی کنند ولیکن خواستند اظهار علاقه خودشان را به این ارقام ظاهری هم بکنند حق هم دارند که ما باید سعی کنیم که این ارقام حتی المقدور از این صورت فعلی و ظاهری خودش خارج شود ولی همینطوریکه يك اشاره هم خودشان فرمودند این قضیه يك جنبه تبلیغی دارد بنده در قسمت خودم متشکرم که آقا چه در این جا و چه در نقاط دیگر این فکر را تبلیغ فرمایند و همه مردم بگویند و همه ماها هم باید این کار را بکنیم که زرقی اقتصادی و جلوگیری از ضعف اقتصادی منوط به اراده شخصی است و منوط به پیدا کردن فهم و دفاع اقتصادی است حالا اگر روی همین فکر خودمان ماها هم بزور میرسیم ناچار بيك جایی که تصدیق خواهید کرد که اگر ما ورود اتومبیل را مصلحت تصدیق کنیم دلیل بر این است که يك کسی هم که چیزی ندارد رود چیزی هم که دارد بفروشد برای اینکه اتومبیل بخرد و بقول حضرتعالی بزد بدهد بزد پیاده بهتر میشود بزد داد زیرا آدم را بهتر می بینند اتومبیل سریع السیر است و عبور میکند و خیلی از نقاط مهمه بزد دادن است که مرئی نمیشود ...

اورنگ - اشخاص مختلفه
وزیر مالیه - پس ما با هم موافقیم در اصل مطلب و باید دعوت کنیم افراد مملکت خودمان را مخصوصاً تجار خودمان را که وسیله وارد کردن اتمعه خارجی هستند که حتی المقدور اشتیائی که لازم نیست وارد نکنند درب را نمیشود در زندگانی بست و باید این عقل را پیدا کرد که چیزی زائد وارد نشود و ازش استفاده نکرد یکی از تجار محترم همدان وقتی که من آنجا بودم يك نمونه برای بنده فرستاد که حالا که ما مجبوریم مال التجاره خارجی را بیاوریم و یون خودمان را بدهیم و يك چیز هائی بی معنی و زائدی را میگیریم باید به بیستیم این مال التجاره که بسیار میگیرند چیست بنده دیدم يك بسته های خیلی بزرگ پارچهائی ابریشمی و غیر

ا بریشمی را آورده اند و وقتی اینها را دست میگذاشند خراب میشد و پوسیده بود و تمام از هم در میرفت بنده به آن ناچار محترم گفتم خوب رفیق این قضیه کی است؟ شما اصلاً اولاً این پارچه هائی را که می آورید و زرعی صد دینار سه شاهی پنج شاهی ده شاهی دخل میکنید و هموطنان خود میفروشید بیاورید و اگر هم میخواهید بیاورید لا اقل این قدر توانائی داشته باشید که چیز پوسیده نخرید یا يك شرابطی با فروشنده مقرر کنید که اگر چنانچه پوسیده در آمد پولش را ندهید یا لا اقل این کار را بکنید که از بابت بیمه پولش را پس بگردید و الا اینطور نباید باشد که ما دستیان را روهم بگذاریم و از راه نفسی بخواهیم نتیجه بگیریم نتیجه را از راه اثبات و عمل نباید گرفت در را چرا به بندیم؟ اتومبیل را اشکال تراشی بکنیم که نباید چرا این کار را بکنیم؟ اتومبیل یکی از چیز هائی است که در این مملکت خیلی لازم است برای حمل و نقل و این عملی را که ما کرده ایم نتیجه اش این شده است که امروزه ارزانترین حمل و نقل ما در مملکت خودمان داریم کار رقابت اتومبیل رانی و اتومبیل بجائی کشیده است که هیچ مقدور نیست فکر کرد که از این حمل و نقل ارزانتر هم باشد این يك چیز خوبی است و ما باید تشویق کنیم که مردم مملکتشان خرسواری را موقوف کنند الی الابد که نمیشود مگر سوار شد خر و قاطر اینها بواش بواش باید از این برود و یکی از آن حیوانائی باشد که در باغات وحش برای تماشای میبرد و نگاه میدارند که بچه ها بروند و به بینند که الاغ چه قسم حیوانی است و تمام رفت و آمد و کارهایمان با اتومبیل باید باشد بنده خیلی تشکر میکنم از فرمایشات آقای آقا سید یعقوب در این قسمت و خود بنده متقدم که باید بگویم و باید مزدم را دعوت کنیم و تشویق کنیم که خودشان تلفظ بشود خودشان را بکنند در قسمت ثانوی فرمایشات آقا که البته مطلب مهمی است و بایستی در اطراف این قبیل مسائل مهم هم تا حدی بیشتر مطالعه و اظهاراتی بکنیم

که آن قسمت لزوم استقلال و این که دوره مستعمراتی و منع از اختیار استقلال ملل منقضی شده است اینجا هم اجازه میفرمائید که بنده به آقا عرض کنم که فرمایشاتشان باز هم جنبه تبلیغی دارد و بنده هم باز خیلی متشکرم و میتوانم عرض کنم و همه آقایان هم تصدیق خواهند کرد که ما در قسمت خودمان تبعیت از این نظر آقای آقا سید یعقوب که نظر تمام مملکت ایران است کرده ایم یعنی دولت ایران آنچه که میبایست و میتوانسته است که سعی بکنند و تک بکنند برای اینکه در قسمت قضائی استقلال قضائی دولت عراق را مقدمانش را فراهم کند کرده است و میتوان گفت که مقدمات هم فراهم شده است ولی البته آقا تصدیق میفرمایند که همه این مراتب در دنیا مربوط به سعی و عمل و مربوط به اراده خود ملل و اشخاصی است که دولت ایران را تصدیق میفرمائید که معنی استقلال را که امروز بطور اتم و اکمل دارا هست این را در نتیجه سعی و عمل خودش بدست آورده است نه در نتیجه الفظ پس همینطور که خودمان هم قائل و موافق هستیم آنچه که از ما بر میآید میکنیم و البته دیگران و اشخاصیکه خودشان ذی نفع هستند باید همه جور سعی و عمل داشته باشند که بآن مراتبی که ما میخواهیم قائل شوند (نمایندگان -- صحیح است)

رئیس - رأی میگیریم به ماده واحده با ورقه موافقین ورقه سفید خواهند داد

(اخذ و تصاد آراء بعمل آمده ۸۴ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۹۸ یا ۸۴ رأی ماده واحده حد اقل تعرفه گمرکی عراق تصویب شد)

اسامی رأی دهندگان
آقایان : قاضی نوری - کیانوری - فتوحی - دربانی - ملک آرائی - بزرگ نیا - علیخان معظم - احتشامزاده - رفیع - دیوان بیگی - نجومی - اسفندیاری - حسن علی میرزا دولتشاهی - امیر دولتشاهی - ساکینیان - بوشهری خطیبی - محمدعلی میرزا دولتشاهی - میرزا ناس - وثوق عباس میرزا فرمان فرمایان - مؤید احمدی - طهرانی - دکتر لقمان - ازیدی - سید حسین آقایان - هقدم - ابلخان پالیزی - طباطبائی دبیا - زوار - الفت - اقبال - بیات مفتی - جلالی - امیر اعلم - افخمی - شیخ محمد جواد اعتبار - هزار جریبی - عراقی - حاج میرزا حبیب الله امین - قراگوزلو - طلوع - روحی - کلای - عامری فرزند - عدل - مسعود - مولوی - فولادوند - لاریجانی مسعودی - شربی - امیدی - کاشانی - آقا زاده سبزواری کیخسرو شاهرخ - سید محمد تقی طباطبائی - ملک مدنی دکتر طاهری - محمد ولی میرزا - مجد ضیائی - فرشی - اسکندری - جهانشاهی - کفائی - افسر - خواجوی - حکمت - کنجه - فویمی - ملک زاده - دبستانی - ناصری صادق - شریعت زاده - شهداد - شیخ الملک - ضیاء مصباح فاطمی - ذوالقدر -

رئیس - آقایان موافقند جلسه را ختم کنیم؟
بعضی از نمایندگان - کاملاً

رئیس - ما معهود مان این بوده است که وقتی که کار داریم مستمراً کار کنیم و وقتی که کار نداریم و کار مان کم است بهمان ترتیب از ساعات کار کم کنیم فعلاً ما دو لایحه یکی راجع به بلدیة و یکی راجع به نظمیة در دستور داریم آقایان موافقت فرمایند که یکشنبه جلسه باشد بنا بر این جلسه روز یکشنبه پانزدهم سه ساعت قبل از ظهر

(مجلس موقع ظهر ختم شد)

قانون

اجازه اجرای لوایح قانونی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب ۱۰ اردی بهشت ۱۳۰۸

ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید لوایح مزبوره در کمیسیون مطرح و پس از شور اول طبع و توزیع خواهد شد تا نمایندگان نظریات خود را در موضوع لایحه در ظرف هشت روز از تاریخ توزیع بکمیسیون بدهند و شور دوم بعد از انقضای هشت روز بعمل آید این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و هشت شمسی تصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه اجرای حد اقل تعرفه گمرکی نسبت بمال التجاره مملکت عراق

مصوب ۱۰ اردی بهشت ماه ۱۳۰۸

ماده واحده - دولت مجاز است که تا اول شهریور ماه ۱۳۰۸ نسبت بمال التجاره مملکت عراق حداقل تعرفه گمرکی را مجری دارد این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دهم اردی بهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و هشت شمسی تصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر